

## Velkommen til årsmøte!

Styret i Kristiansand Arbeiderparti ønsker velkommen til årsmøtet lørdag 10. februar 2024, klokken 10.00.  
Sted: Oddernes menighetshus. Registrering fra kl. 09:30.

### Dagsorden:

Velkommen v/ lokallagsleder Helge Stapnes

#### 1. Konstituering

- a) Valg av møteleder og sekretariat
- b) Godkjenning av dagsorden
- c) Godkjenning av forretningsorden
- d) Valg av tellekorps
- e) Valg av protokollunderskrivere

#### 2. Årsmeldinger

- a) Styret
- b) Bystyregruppa
- c) Seniorgruppa
- d) Kontrollkomiteen

#### 3. Regnskap for 2023

Politisk innledning ved Kari Henriksen  
Debatt om politisk innledning  
Utdeling av hederstegn  
Matpause

#### 4. Årsmøteforslag

#### 5. Handlingsplaner for 2024

#### 6. Evaluering av valgkampen

#### 7. Årshjul 2024

#### 8. Budsjett for 2024

#### 9. Valg:

- a) Styret
- b) Representanter til årsmøtet i Agder Arbeiderparti
- c) Representantskap i Agder
- d) Kontrollkomite
- e) Valgkomite

**Forslag til forretningsorden:**

- Det velges en ordstyrer som leder møtet og sekretærer til å føre protokoll
- Det velges et tellekorps på tre medlemmer
- Det gis rett til å ta ordet to ganger i samme sak, med henholdsvis tre og to minutter
- Det tillates ikke replikkordskifte
- Ordet til forretningsorden eller saksopplysning begrenses til ett minutt
- Alle forslag skal leveres skriftlig til ordstyrer
- Strek for debatten settes med alminnelig flertall. Det er ikke anledning til å fremme nye forslag etter at strek er satt. Før strek settes skal alle innkomne forslag refereres.
- Vedtak fattes med alminnelig flertall

## Sak 2a: Styrets årsmelding for 2023

### Innledning

Året 2023 har vært preget av valgkamp for Kristiansand Arbeiderparti. Valgkamputvalget startet tidlig med å lage en strategi og plan for aktiviteter for valgkampen. Gjennom valgkampen deltok mange medlemmer på valgkampaktiviteter, både fysisk og på sosiale medier. Dessverre endte valget med at vi mistet mange stemmer og representanter i bystyret. Vi har nå satt ned en arbeidsgruppe for å lage en strategi for rekruttering av nye medlemmer.

### Styrets sammensetning:

Leder: Helge Stapnes

Nestleder: Benedicte Nordlie

Økonomi: Kjerstin B. Danielsen

Sekretær: Tore Mydland

Styremedlem og medlemsansvarlig: Marit B. Grimsrud

Styremedlem og kvinnepolitisk ansvarlig: Neda Blakstad

Styremedlem og seniorkontakt: Gro M. Høiby

Styremedlem: Kai Steffen Østensen

Styremedlem: Semir Mujkic

### Vararepresentanter:

1.vara: Bjørn Egeli

2. vara: Kine S. Bredesen

3. vara: Dalmar Shirwac

4. vara: Anne Line Møllen

5. vara: Adriana Ruiz

I tillegg har Marte Hovatn (kontoret), Jan Hedenstad (kontrollkomiteen), Kenneth Mørk (gruppeleder) og en representant fra AUF deltatt på styremøtene.

Styret har hatt åtte møter.

### AU:

Helge Stapnes

Benedicte Nordlie

Tore Mydland

Marte Hovatn (kontoret)

Kjerstin B. Danielsen (fra høsten)

AU har hatt tre møter.

### Valgkamputvalget:

Helge Stapnes

Benedicte Nordlie

Tore Mydland

Kenneth Mørk

Jannike Arnesen

Åse Løvdal

Espen Evensen

Adriana Ruiz

Ida Hirst

**Aktivitet:**

Vi hadde, pga valgkampaktiviteter, kun to medlemsmøter. Det første medlemsmøte hadde vi den 21. september hvor agenda var fordeling av verv etter valg av ny bystyregruppe. Den 11. desember var kommunestruktur og budsjett/økonomiplan tema.

**Kvinnenettverket:**

I 2023 hadde vi tre samlinger. Den første samlingen hadde vi 27. februar hvor vi inviterte kvinnene i arbeiderpartiet til en uformell samling med middag. 14. juni fikk vi besøk av politimester Kjerstin Askholt. Tema var vold i nære relasjoner og trusler mot kvinnelige politikere. Vi hadde planlagt en «Kvinner kan»-kurs før valget, men det ble avlyst pga sykdom. Vi håper og ta det igjen senere. Årets siste treff var 15. november som var en samling på Håndverkeren. Innledere var Marianne Gjellestad, Gro Bråthen og Rasha Abdallah. Vi avsluttet kvelden med en panelsamtale om heltid/deltidskultur, med spesielt fokus på kvinner i arbeid.

**Organisasjon:**

Marte Hovatn har vært ansatt i 100 % stilling.

Vi hadde pr. 31/12 546 medlemmer, hvorav 27 står som ubetalte.

**Frikjøpte politikere forrige bystyreperiode:**

Jan Oddvar Skisland, 100% ordfører

Jan Erik Tønnesland: Organisasjonsutvalget

Åse Løvdal: Oppvekstutvalget

Alason: Arbeid og inkluderingsutvalget

Bjørn Egeli: Kulturutvalget

Alle disse var frikjøpt med 30% som hovedutvalgsledere

Jannike Arnesen og Trond Blattmann. Disse to var frikjøpt 30% i by og stedsutviklingsutvalget.

Kenneth Mørk, gruppeleder, 47% frikjøpt.

**Frikjøpte politikere denne bystyreperioden:**

Kenneth Mørk

Trond Blattmann

Jannike Arnesen

**Nasjonale- og internasjonale verv:**

Kari Henriksen er stortingsrepresentant, fjerde visepresident på Stortinget og visepresident i OSSE. Mette Gundersen er representant i Europarådets kommunalkongress.

Kai Steffen var politisk rådgiver for helse- og omsorgsministeren frem til september 2023.

**Fylket:**

Frem til oktober 2023 var Fredrik Jensen og Neda Blakstad fylkestingsrepresentanter fra Kristiansand. Etter kommune- og fylkestingsvalget er Fredrik Jensen, William Wathne og Kai Steffen Østensen fylkestingsrepresentanter for Kristiansand.

Kenneth Mørk og Mona Dia er medlemmer av fylkesstyret til Agder Arbeiderparti.

**Økonomi:**

Årsregnskapet for 2023 viser et underskudd på 659 184 kr.

Styret anbefaler det fremlagte årsregnskapet godkjent. Styret kjenner ikke til noen forhold av viktighet for å bedømme Kristiansand Arbeiderpartis stilling og resultat som ikke fremgår av regnskapet og balansen med noter. Årsregnskapet gir derved et rettviseende bilde av inntjening, likviditet og finansielle stilling. Det er etter regnskapsårets utgang ikke inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet. Årsregnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift

## Sak 2b: Årsmelding for Arbeiderpartiets bystyregruppe 2023

Bystyregruppen i perioden før valget har bestått av (Uthevede har hatt frikjøp): **Jan Oddvar Skisland, Mette Gundersen, Trond Blattmann, Bjørn Egeli, Jannike Arnesen, Jan Erik Tønnesland**, Mona Dia, **Abdullahi Alason**, Åse Løvdal, **Kenneth Mørk**, Dalmar Shirwac, Dagfinn Haarr og Cay Nordhaug.

Bystyregruppen i perioden etter valget består av (uthevede har frikjøp): **Kenneth Mørk, Trond Blattmann, Jannike Arnesen**, Abdullahi Alason, Ida Hirst, Neda Blakstad, Åse Løvdal og Adriana Ruiz

Etter ferdige nominasjonsprosesser har det vært særlig fokus på valg, også i bystyregruppa. Valget vil være dekket tilfredsstillende i styrets beretning og oppsummeringen fra valgkamputvalget, og vi går ikke ytterligere inn på det, men det er ikke til å legge skjul på at det på alle måter var et skuffende valg som ikke ga oss så mange representanter i det nye bystyret som vi skulle ønske. Den vedvarende verkebyllen som mulig reversering av storkommunen er og har blitt, har vært en stor del av det vi opplever som årsaken til et svakt valgresultat, men også noe vi har brukt uforholdsmessig mye tid og krefter på. Både i bystyregruppa, men også i styret. Det har vært uforståelig for oss at ikke prosessen har blitt avsluttet tidligere, all den tid det er med på å sette oss tilbake og holde oss der. Nå ser vi frem til å komme oss videre.

Bystyregruppa før valget har hatt utvalgsledere i Arbeid- og inkluderingsutvalget, Organisasjonsutvalget, Oppvekstutvalget og Kulturutvalget, samtidig som vi har hatt ordføreren. Gruppen etter valget har Trond Blattmann som leder i Havnestyret KF/IKS.

Vi har styrt de to siste årene på budsjett som ikke har vært vårt, men fått gjennomslag for deler av vår politikk gjennom å slå kiler i opposisjonen som har hatt vekslende flertall, og på den måten få gjennom tiltak av ulik karakter i både budsjett og behandling av tertial i bystyret. Det er noe vi opplever har blitt vanskeligere etter valget, da det er en foreløpig disiplinert flertallskoalisjon som nå styrer, samtidig som det har vært et relativt disiplinert og samlet bystyre i en innkjøringsfase. Vi har skilt lag med posisjonen på ulike saker, som flytting av Kløvertun og nedleggelsen av Øvre Slettheia skole, men f.eks. stått sammen om å beholde formannskapsmodellen. Den største forskjellen finner vi i vårt budsjett, hvor vi leverte et meget godt sosialdemokratisk budsjett sammen med våre samarbeidspartier i bystyret.

Den nye bystyregruppen har allerede markert seg godt både i bystyret, i utvalgene og i den politiske offentlige debatten. Vi har gjennomført strategiseminar hvor vi har snakket om hvordan vi skal drive god opposisjonspolitik og hvordan vi skal være synlige i det offentlige ordskiftet. Det skal vi jobbe videre med i året vi er inne i nå, og selv om vi er til dels veldig ulike personligheter i bystyregruppen, så har vi sett at vi har mange styrker og mye kompetanse vi skal spille videre på, videreutvikle som gruppe og som vil gjøre oss slagkraftige i perioden.

Vi ønsker spesielt å rette en stor takk for innsatsen til de som gikk ut av bystyret denne gang. Cay, Dagfinn, Bjørn, Dalmar, Mona, Jan Oddvar og Mette. Takk for at dere har stått på for parti og kommune i perioden som har vært. Takk for at dere har utfordret både internt og eksternt, for at dere har lyttet og engasjert dere på vegne av så mange. Det har ikke vært en enkel periode å være folkevalgt i, på mange måter kan vi si at det har vært en historisk periode og dere har vært en del av den. Tusen takk for alle bidrag, det har gjort Kristiansand litt varmere, litt klokere og litt bedre å bo i.

En særlig takk til tre markerte, gode og trygge lederskikkelser i parti og kommune, som vi har vært så heldige å ha hos oss, som nå trer helt ut, til nye roller andre steder. Noen få ord til tre som har hatt

**Jan Oddvar**, partiets første ordfører på 70 år, med en sammenslåing og et turbulent valg med i bagasjen og en pandemi med tilhørende nedstenging omtrent umiddelbart etter å ha gått i gang med sin ordfører-gjerning. Bystyregruppa vil takke deg for å ha vært en ordfører for alle. Du har vært trygg og klok og du har stått opp for Kristiansand som en god ordfører skal, på en eksemplarisk måte. Det har vært en utfordrende periode som vil gå inn i flere historiebøker, men du vil stå igjen med mye som handlet om å bygge, både mennesker og næring.

**Bjørn**, leder av kulturutvalget i foregående periode, medlem av Cultiva og gruppeleder i Søgne i flere år. Du har vært fremoverlent og konstruktiv i møte med mange utfordringer og problemstillinger knyttet til parti og kommune. Det har ikke vært veldig vanskelig å vite hvor vi har hatt deg i de ulike sakene, og tydelighet er noe vi har satt pris på- og vil gjøre vårt for å videreføre i nåværende gruppe. Du er en vi kommer til å savne i den politiske diskusjonen, med dine perspektiver og tilnærminger til politikk.

**Mette**, for Kristiansand Arbeiderparti har du hatt en stor betydning. Du har vært en foregangskvinne, en som har kjempet i med- og motvind for sosialdemokratiet og for byen vår. Du har løftet AUF, og du har blant annet løftet kvinner og viktige mangfoldsspørsmål høyt, sammen med en helhetlig tanke om samfunnsoppdraget du og vi som politikere har hatt, det er vi veldig takknemlige for. Gjennom dine over 20 år i lokalpolitikken har du vært varaordfører, gruppeleder og statssekretær, og vi som fortsetter i bystyret, skal bygge videre på det du og tidligere politikere har lagt grunnlaget for på vegne av oss alle.

På vegne av bystyregruppa takker vi alle dere for innsatsen, alle dere som går ut fra faste posisjoner og alle varamedlemmer som har tiltrådt underveis i perioden. Takk til styret for godt samarbeid. Vi ser frem til fortsettelsen med nytt styre og med den bystyregruppa som skal drive den daglige politikken, basert på partiprogram og vedtekter og et ønske om et sterkt medlemsengasjement.

På vegne av bystyregruppa

Kenneth Mørk

## Sak 2c: Årsmelding fra seniorgruppa 2023

Seniorgruppa har medlemsmøter første torsdag i måneden. Møtene avholdes i møtelokalene til Kristiansand Arbeiderparti i Henrik Wergelandsgate fra klokka 11 – 13.

I løpet av 2023 er det avholdt åtte møter, i tillegg til julekonsert i Kilden og avslutning med risgrøt og kjas i lokalene til Kirkens Bymisjon. Det har også vært en utflukt til Hunsfoss Næringspark.

Informasjon til medlemmene foregår via mail og FB (Arbeiderpartiets seniorgruppe i Kristiansand). FB-gruppa har 118 følgere, og er en lukket gruppe primært for medlemmer i Kristiansand Arbeiderparti. Det er også åpnet for at seniorer med betalt kontingent fra andre kommunepartier kan bli medlem.

Gro Høiby er styremedlem i Kristiansand Arbeiderparti og ivaretar seniorgruppas interesser i styret. Gro har informert om aktuelle styresaker. Åse Løvdal har orientert om saker fra gruppemøter og Bystyret.

Medlemsmøtene har en tilnærmet fast struktur med sanger, foredrag, diskusjoner, lotteri, opplesning, ulike informasjoner, oppdatering om politiske spørsmål, lotteri og enkel bespisning. Siggie og Terje er møtenes faste musikere.

### Møter og tema 2023

- 2.2: Beredskapssjefen Sigurd Paulsen om beredskapen i kommunen (25 deltakere)
- 9.3: Reiseopplevelser med politiske betraktninger fra Tyrkia og Syria ved Åsmund Mjåland (35 deltakere)
- 13.4: Info fra Valgkamputvalget / Helge Stapnes, Kennet Mørch og Åse Løvdal (27 deltakere)
- 4.5: Det maritime museet på Odderøya, samfunnshistorie v/ John Olsen (25 deltakere)
- 4.6: Hunsfoss Næringspark – fra papirfabrikk til urban og moderne næringspark – omvisning (20 deltakere)
- 31.8: Valgkamp, informasjoner og kampsanger (28 deltakere)
- 5.10: Veien videre etter stortingsvalget valget – meningsytringer og diskusjon (29 deltakere)
- 2.11: Kristiansand Havn i et historisk og fremtidsrettet perspektiv, v/ kommunikasjonssjef Isabelle-Louise Abel (34 deltakere)
- 12.12: Julekonsert i Kilden, med avslutning på Bymisjonen med risgrøt og kjas.

Kristiansand, 1. februar 2024

Eva Skau Bjørg Olsen Gro Høiby Leif A Lyngø. Elfie Dørum

## Sak 3: Regnskap for 2023

Regnskapet for 2023 ettersendes.

## Sak 4: Årsmøteforslag

### A: Organisatoriske forslag

#### Forslag 1: Styret skal i løpet av våren 2024 gjennom medlemsansvarlige styremedlem undersøke muligheten for å etablere bydelsgrupper i lokalpartiet

##### Forslagsstiller: Tor Ståle Stålesen

Hensikten med slike grupper er å skape en «lyttepost» for styret og som kan være en kreativ idebank for partiorganisasjonen.

Partiet bruker mye følgende melding ut til potensielle velgere og medlemmer:

1. «Bli med på laget og si din mening»
2. «Alle skal med, og vi vil lytte til dine meninger»

Engasjement og begeistring er noe av det vi trenger i partiet vårt. Vi er i en bølgedal hva angår oppslutning og vi må derfor sørge for en større oppmerksomhet og glød hos medlemmene og potensielle velgere.

Det hevdes ofte at man har mer enn nok av muligheter til å møte opp og si sin mening, eksempelvis på gruppemøtene. På gruppemøtene vektlegges stort sett de sakene som konkret skal opp til behandling i bystyret og andre underutvalg. I tillegg åpnes det ofte opp for lag og foreninger som kan gi sin informasjon og ytre ønsker i forbindelse med deres interesser overfor våre byrådsrepresentanter. Det går mye tid til dette virke og jeg har et inntrykk av at «dersom det blir tid til overs» kan man få anledning til å ta opp andre saker.

Gruppemøtene er ikke tiltenkt å skulle fungere som infomøter ut til medlemmene og heller ikke som erstatning til medlemsmøter, men som nyttig for bystyregruppens medlemmer. Vedtektene er også helt klare på hvem som skal og kan delta i debattene der.

Jeg vil anbefale følgende fremgangsmåte ved etablering av slike grupper:

- a) Medlemsansvarlig i partistyret undersøker muligheten for å få en interessert person i bydelen som kan kartlegge antallet medlemmer i bydelen og som kan innkalle til generelt infomøte om hensikten med opprettelsen av slike grupper.
- b) Gruppen får i oppdrag å velge ut den personen som skal ha ansvaret for innkalling til møtene og sette dagsorden ut fra de tema medlemmene ønsker debatt om. Videre at vedkommende skal være kontaktperson overfor styrets medlemsansvarlige.
- c) Når en bydelsgruppe har funnet fram til et tema de ønsker at partiet skal behandle, sender kontaktpersonen melding til styret om det, og at det kan få rett organisatorisk behandling.

NB: Jeg er kjent med at man sliter med å få folk til å stille opp i ulike sammenhenger. Om man ikke lykkes med å få en person i hver enkelt bydel så går det an å velge en med interesse som kan betjene både egen bydel og nabobydel. Om det finnes bydeler som ikke har behov for etablering av en slik gruppe, bør ikke det være et stengsel for en eventuell etablering i andre bydeler.

Jeg ønsker ikke at etableringen av slike grupper skal bli en erstatning eller i konkurranse med seniorgruppen, men at vi får et kreativt politisk verksted og som har romslighet i forhold til medlemmenes ønsker om å si fra i dagsaktuelle saker.

**Styrets innstilling:** Intensjonen i forslaget støttes, men foreslås avvist, da vi mener at dette blir ivaretatt gjennom handlingsplanene.

## Forslag 2: Handlingsregel for disponering av fond

### Forslagsstiller: Styret

Dårlige valgresultater og færre medlemmer gir lavere inntekter. For å forberede og finansiere aktivitetene fram mot framtidige valg har partiet behov for å skape både ny aktivitet og ny politikk. Dette vil koste penger!

I og med fondet vårt har vi en unik mulighet til å finansiere aktiviteten utover det de faste inntektene ellers ville gjort. Styret ønsker derfor en avklaring på hvordan avkastningen på fondet til enhver tid kan benyttes til å finansiere daglig drift.

Forslag: Markedsverdi/avkastning utover grunnkapital kan benyttes for å finansiere daglig drift.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas.

## B: Politiske forslag

### Forslag 3: Regjeringen må sikre avtale om forutsigbar og effektiv CO2-kompensasjon

#### Forslagsstillere: Kenneth Mørk, Alexander Andersen og Espen Evensen

Årsmøtet i Kristiansand Arbeiderparti ber regjeringen følge opp det viktige arbeidet som har blitt påbegynt i budsjettenigheten i høst om rammevilkårene for industriutvikling i Norge, og sikre at det nå kommer på plass en enighet om CO2-kompensasjonsordningen, som gir industrien forutsigbare rammevilkår og effektiv beskyttelse mot CO2-prissmitte i kraftprisen.

Kristiansand Arbeiderparti ba i høst, sammen med fagbevegelsen og Agder Arbeiderparti, regjeringen snu og tilbakeføre midlene som ble foreslått kuttet i CO2-kompensasjonsordningen. CO2-kompensasjonsordningen er avgjørende for å sikre like konkurransevilkår for norsk industri. Til tross for at norske industribedrifter bruker 100 % fornybar kraft, påvirkes kraftprisen industrien må betale av CO2-prissmitte fra Europa. Det gjør kraften vesentlig dyrere enn den ellers ville vært. Ifølge Statnett vil europeiske CO2-priser om få år utgjøre 40 % av norsk kraftpris. NVE sier europeiske CO2-priser, sammen med et svekket norsk kraftoverskudd, er den viktigste årsaken til at kraftprisen vil øke i Norge fram mot 2030.

CO2-prissmitten gjør at industri som bruker helt utslippsfri kraft, i realiteten må betale en svært høy CO2-pris. I praksis betaler industrien i Norge for utslippene tyske og polske gass- og kullkraftverk har. Ulikt fossile kraftprodusenter i Europa, kan ikke industrien sende denne kostnaden videre til kundene sine, fordi industrien konkurrerer i et globalt marked, med produsenter i land uten CO2-prissystem. Industrien kan heller ikke redusere denne utgiften ved å kutte i egne utslipp, fordi kostnaden er knyttet til bruken av allerede helt utslippsfri fornybar kraft. Det vil være både dårlig industripolitikk og klimapolitikk, om CO2-priser bakt inn i prisen på fornybar kraft gjør at verdens grønneste industribedrifter må stanse investeringer eller legge ned.

Kristiansand Arbeiderparti er glade for at budsjettavtalen delvis kom industrien i møte, ved at 500 millioner kroner av det foreslåtte kuttet skal tilbakeføres i CO2-kompensasjonsordningen i revidert budsjett, forutsatt enighet mellom industrien og regjeringen om innretningen på ordningen.

Samtidig som statsbudsjettet ble behandlet i Stortinget, vedtok blant annet den tyske og spanske regjeringen å utvide sine CO2-kompensasjonsordningen som fra før av er vesentlig mer omfattende enn den norske. Det vil være et stort paradoks om fornybarlandet Norge, som eksporterer store mengder fornybar kraft, ikke har råd til å opprettholde en ordning som skal sikre industrien like konkurransevilkår, mens energiimportører som Tyskland utvider sin CO2-kompensasjonsordning for industrien.

Kristiansand Arbeiderparti viser til at IndustriEnergi, Fellesforbundet og Norsk Industri har lansert et forslag som innebærer at deler av CO2-kompensasjonsordningen knyttes til klima- og energitiltak i industrien, slik Stortinget har bedt om. Når fagbevegelsen og industrien har kommet myndighetene i møte i dette spørsmålet, er det avgjørende at regjeringen nå bidrar til å skape varig ro om denne svært grunnleggende rammebetingelsen for industrien.

Kristiansand Arbeiderparti minner om at ordningen er selvfinansierende, ved at den samme CO2-prissmitten som skaper behovet for å kompensere industrien for høyere kraftpriser, gir staten store ekstrainntekter gjennom CO2-prissmittens positive påvirkning på inntektene fra grunnrenteskatt fra vannkraft.

Kristiansand Arbeiderparti legger til grunn at regjeringen bidrar til en konstruktiv utforming av klima- og energikoblingen i tråd med forslaget lansert av fagbevegelsen og industrien, og en avtale som gir industrien forutsigbarhet for at CO2-kompensasjonsordningen videreføres med den innretningen som lå før kuttforslaget i statsbudsjett for 2024. Kristiansand Arbeiderparti mener utviklingen i kraftmarkedet, og de ekstraordinære inntektene staten har hatt og får som følge av CO2-prissmitte fra Europa, taler for at ordningen bør vurderes styrket i årene som kommer. Ytterligere kutt i ordningen kan ikke komme på tale.

Budsjettenigheten gjør det mulig å skape langsiktig forutsigbarhet om CO2-kompensasjonsordningen, samtidig som midler i ordningen brukes til å øke tempoet og omfanget av klima- og energitiltak i industrien. Denne muligheten må regjeringen benytte.

**Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.**

## **Forslag 4: Naturen er avgjørende for vår fremtid**

### **Forslagsstiller: Jan Kittelsen**

Vi er alle opptatt av å ta vare på naturen og dyre- og plantelivet der. Naturen har egenverdi i kraft av seg selv, men livskraftige økosystemer er også avgjørende viktig for alt menneskelig liv.

Den største trusselen mot det biologiske mangfoldet er endringen i hvordan vi forvalter naturen og endrer arealbruken der. Vi bygger ned norsk natur i urovekkende høyt tempo. Uberørt natur og natur i nærmiljøet der folk bor, blir ødelagt av ulike former for nedbygging i et omfang på rundt 8750 fotballbaner i året. Bit for bit blir store og små naturområder stykket opp og bygget ned. Bare 1,7 prosent av all skog i Norge er opprinnelig selvregulert skog, med alt hva det innebærer av tapt arts mangfold. I våre fjellområder bygges det store hyttebyer og vindkraftanlegg. Naturområder i urbane strøk blir stadig utsatt for en bit- for bit-utbygging. Strandlinjen og skjærgården blir mer og mer nedbygd og utilgjengelig. En rekke av våre dyre- og plantearter er også kritisk utrydningstruet. Planer for ytterligere nedbygging av natur i Norge utgjør mer areal enn det som er bygd ned fra istiden og frem til i dag. Denne utviklingen er ikke bærekraftig.

Noe av utfordringen er en manglende og helhetlig nasjonal arealforvaltning av våre naturområder. Hver kommune har ansvar innenfor sine grenser, men ikke for helheten. Driveren i dette fører til at kommunene kjemper mot hverandre for å trekke til seg næring, bosetting og infrastruktur. Det å si nei til nedbygging av

natur i en kommune, åpner for at en annen kommune sier ja, og da er man like langt. Uberørt natur og natur i nærmiljøet blir taperen. Det å ødelegge naturen fremstår som en investering i fremtiden, mens det å verne om den gir tap av økonomiske verdier og utvikling.

Kristiansand Arbeiderparti erkjenner at dagens praksis med nedbygging av natur ikke er bærekraftig. Både nasjonalt og lokalt må det politisk kursendring til om vi skal sikre en forsvarlig forvaltning av naturen, samt innfri våre forpliktelser i Naturavtalen. Vi vil derfor:

- oppfordre regjeringen og vår stortingsgruppe til fortgang i arbeidet med en samlet nasjonal plan for en bærekraftig arealforvaltning av naturen i Norge
- arbeide for at Kristiansand blir en arealnøytral kommune
- samarbeide med andre partier, frivillige organisasjoner og grunneiere for å få vedtatt en markaplan i Kristiansand, og på sikt et lovfestet vern av utsatte naturområder i kommunen

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes bystyregruppa og årsmøtet i Agder Arbeidsparti

## **Forslag 5: En gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsen**

**Forslagsstiller: Henning Blomkvist**

Arbeiderpartiet vil prioritere en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester. Tannbehandling, som en del av folkehelsen, er et stadig tilbakevendende tema. Dette helsemessige emnet blir stadig forskjøvet. Det er manglende vilje blant kongerikets politikere til å innlemme tannbehandling innenfor Folketrygdens gjeldende regler. Derfor oversender jeg følgende forslag til årsmøtet i Kristiansand Arbeiderparti 2024.

Dersom Arbeiderpartiet anser tannhelsetjenesten som en viktig og prioritert oppgave må alle former for tannbehandling for alle snarest dekkes innenfor Folketrygdens regelverk, på linje med øvrige helsetjenester.

Styrets innstilling: Første setning i forslaget; «Arbeiderpartiet vil prioritere en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester» vedtas. Øvrig tekst anses som begrunnelse. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## **Forslag 6: Veien til lavutslippssamfunnet i 2025**

**Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

Norge har lovfestet et mål om å være et lavutslippssamfunn i 2050. Det innebærer at så å si alle utslipp av klimagasser skal være fjernet for godt. For Arbeiderpartiet er det ikke et alternativ å ikke nå klimamålene våre. Menneskeskapte klimaendringer og tap av natur er den mest alvorlige trusselen mot livsgrunnlaget på jorda. Derfor trenger vi en rettferdig klimapolitikk som kutter utslipp og skaper jobber på en rettferdig måte.

På klimatoppmøtet COP28 sluttet alle verdens land seg til målet om en omstilling fra fossil til fornybar energi. Det er en forpliktelse Arbeiderpartiet skal følge opp. I fremtiden vil de tryggeste arbeidsplassene være natur- og klimavennlige. Norge har de beste forutsetningene for å bygge ny, klimavennlig industri basert på ren, norsk energi. Omstillingen til et lavutslippssamfunn vil kreve ressurser som kraft, arealer,

naturressurser, arbeidskraft og kompetanse. Tilgangen på ressursene er knappe. Alle valg vi tar framover må derfor ta oss i retning av lavutslippssamfunnet.

Skandekomiteen la frem i november 2023 NOU-en «Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050». Rapporten viser hva som skal til for at Norge når målet om å være et lavutslippssamfunn i 2050. Norske utslipp må reduseres med 90-95 % om vi skal nå klimamålene våre. Utvalget slår fast at det vil kreve en varig omstilling til nullutslipp i alle sektorer. Det innebærer en utfasing av norsk petroleumsvirksomhet innen 2050.

Norsk petroleumsvirksomhet utgjør 25 % av det norske klimaregnskapet. Virksomheten gjør beslag på store ressurser innen kraft og kompetanse. Å utsette omstillingen i norsk olje og gass kan føre til en dyrere, bråere og mer krevende omstilling senere. Skal Norge nå målet om å være et lavutslippssamfunn, må det ikke bygges infrastruktur som binder Norge til utslipp frem mot og forbi 2050. Aktiviteten i petroleumsvirksomheten må derfor reduseres mot 2050.

#### **Kristiansand Arbeiderparti mener:**

- At all petroleumsvirksomhet på norsk sokkel skal utfases innen 2050
- At det ikke skal gis ytterligere tillatelser til leting og utvinning av olje og gass på norsk sokkel
- At det innføres et permanent stopp i letevirksomhet uten direkte tilknytning til eksisterende infrastruktur, og at det ikke besluttet bygging av ny infrastruktur som binder Norge til utslipp frem mot og forbi 2050

Styrets innstilling: Forslaget avvises, mot 1 stemme (AUF).

## **Forslag 7: En sosialdemokratisk flyktningpolitikk – øke antall kvoteflyktninger**

#### **Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

Verden står overfor den største flyktningkrisen i historien. Ved inngangen til 2023 var 108 millioner mennesker verden rundt drevet på flukt på grunn av konflikt, vold eller forfølgelse – det høyeste tallet noen gang registrert. Krig, naturkatastrofer, politisk forfølgelse og fattigdom er noen av mange årsaker til hvorfor rekordmange mennesker blir tvunget til å flykte fra sine hjem.

De siste årene har flere land i verden, også på vårt eget kontinent, gjennomført en inhuman asyl-, innvandrings- og flyktningpolitikk. Dette inkluderer også Norge. Mennesker i stor nød har blitt møtt med murer, piggtråd, soldater og krigsskip. Land etter land har stengt grensene, redusert bosetting av asylsøkere og kvoteflyktninger og kjempet for internasjonale avtaler som har frarøvet flyktninger deres menneskerettigheter. Hvert eneste år dør det flere tusen mennesker i forsøk på å komme seg til frihet. Antallet mennesker på flukt blir aldri mindre av en strengere flyktningpolitikk, hverken i verden, Europa eller Norge.

Det er i dag et altfor stort press på de landene som opplever den største tilstrømningen av mennesker på flukt. Dette er som oftest sårbare land med svake stater og institusjoner. Flere av nabolandene er i dag på randen av kollaps. At Norge bidrar til å ta mot flere kvoteflyktninger vil også lette trykket på de landene som i dag bærer det største ansvaret. Antall mennesker på flukt blir aldri mindre av en strengere flyktningpolitikk, hverken i Norge, Europa eller verden.

Siden 2017 har FNs høykommissær for flyktninger anmodet Norge til å ta mot 5.000 kvoteflyktninger. Slik situasjonen har vært de siste årene med lave asylankomster på grunn av politiske vedtak i Norge og Europa, er det på tide å innfri høykommissærens anmodning.

Forslag: Kristiansand Arbeiderparti vil øke antallet kvoteflyktninger til 10.000 årlig, i henhold til FNs høykommissær for flyktnings anmodning.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## **Sak 8: Arbeiderpartiet ønsker ikke å skape et A- og B-lag blant flyktninger.**

### **Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

I dag tar Arbeiderpartiet til ordet for å skille mellom flyktninger som har fått beskyttelsesbehov etter FNs flyktningkonvensjon og EUs menneskerettighetskonvensjon. Dette skaper et A- og B-lag blant flyktninger, selv om beskyttelsesbehovene deres er akkurat de samme. I Sverige og Danmark, som i senere tid har formalisert dette skillet, har krigsflyktninger fått betydelig færre rettigheter. Begge landene har enten blitt dømt i den europeiske menneskerettighetsdomstolen eller har en dom gående.

Arbeiderpartiet har vært blant de sterkeste forkjemperne for å gi flyktninger som har beskyttelsesbehov, de samme rettighetene og mulighetene når de får opphold i Norge. I 2016 dannet vi et flertall for å overkjøre Høyre- og FrP-regjeringen som prøvde å skille flyktningene i A- og B-lag.

Å forskjellsbehandle flyktningene og gi, blant annet, krigsflyktninger færre muligheter til opphold og familiegjenforening bryter med våre menneskerettslige forpliktelser. Blant annet retten til familieliv i henhold til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8.

FN er tydelige på at begge grupper flyktninger har likt beskyttelsesbehov, og skal ha de samme rettighetene for familiegjenforening. Det store flertallet av landene i Europa følger FNs linje.

### **Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- Sidestille beskyttelsesbehovet for flyktninger som oppfyller vilkårene i EUs flyktningkonvensjon med flyktninger som oppfyller vilkårene i FNs flyktningkonvensjon
- Flyktninger med beskyttelsesbehov skal ha like rettigheter og muligheter
- Retten til familieliv og tilgang til familiegjenforening skal stå sterkt i familiegjenforeningspolitikken i Norge i henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjon, artikkel 8
- Særlig beskytte barns rett til familieliv i henhold til FNs barnekonvensjon

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## **Forslag 9: EUs flyktning- og asylopolitikk**

### **Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

Samtidig som EU på den ene siden tilrettelegger for økt reisevirksomhet over grensene, samarbeider de samme landene om en strengere grensekontroll over for flyktninger og asylsøkere. Det er problematisk.

Alle land som har forpliktet seg til flyktningkonvensjonen plikter å ta stilling til om en asylsøker som befinner seg på landets territorium har et reelt beskyttelsesbehov. Dersom Dublin-samarbeidet skal overleve, er det en forutsetning at det kommer på plass en mekanisme for ansvarsfordeling. Norge må

være en pådriver for dette. I tillegg må avtalen EU har gjort med Tyrkia opphøre, og etablering av mottak i tredjeland bør ikke kunne godtas.

#### **Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- At Norge skal bidra til at det etableres en rettferdig ansvarsfordeling for asylsøkere og flyktninger i Europa.
- At Norge skal fordømme land som inngår avtaler om å gi asylprosesser til tredjeland
- At deltakelse i pushback-aksjoner skal straffeforfølges som brudd på folkeretten.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

### **Forslag 10: Avskaff arvesynden i norsk asylpolitikk!**

#### **Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

De siste årene har vi sett en rekke eksempler på arvesynd i norsk asylpolitikk. Barn og barnebarn blir straffet for feil gjort av deres foreldre og besteforeldre, og generasjoner blir utvist etter å ha bodd i Norge i flere tiår. Enkelt sakene som har vært synlig i media, blant annet om 18-år gamle Mustafa Hasan, bioingeniøren Mahad Abib Mahamud, småbarnsmoren Mahsa Aghabararian, Abassi-søsknene og jesidiske Amat Nasser Atman og hennes tre barn, symboliserer kun toppen av isfjellet.

Arbeiderpartiet skal ikke gå inn i enkeltsaker, men vi kan justere systemet for å gjøre det mer rettferdig. Foreldelsesfrister er vanlig i norsk rett. Det er eksempelvis foreldelsesfrister for straffansvar, også for alvorlige straffbare handlinger. Et bærende hensyn er innrettelseshensynet: At man ikke for alltid skal bli hjemsoekt av tidligere feilsteg. Det samme hensynet tilsier at det åpenbart må innføres en frist for når tilbakekallssaker kan opprettes. På et tidspunkt må det settes strek. Dette må også gjelde for tilbakekall av statsborgerskap.

I 2018 fikk Arbeiderpartiet flertall på Stortinget for at regjeringen skulle vurdere alternative sanksjonsmuligheter av barn enn utvisning i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre. Dette ble aldri fulgt opp av Solberg-regjeringen. Nå ligger stafettpinnen hos Arbeiderpartiregjeringen. Det finnes ingen andre områder i lovgivningen der barn blir straffet for feil gjort av noen andre enn dem selv, bortsett fra i asylpolitikken. Arbeiderpartiet har gjentakende ganger vedtatt at barns beste skal tas større hensyn til i asyl- og flyktningpolitikken. Det kan vi gjøre gjennom å avskaffe arvesyndpolitikken Norge fører, og som vi har blitt kritisert av internasjonale domstoler for.

#### **Kristiansand Arbeiderparti vil derfor:**

- Hindre at barn blir straffet for sine foreldres synder. Barns beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets rett til opphold. Arbeiderpartiet vil vurdere alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.
- Innføre foreldelsesfrist for tilbakekallelse av statsborgerskap.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## Forslag 11: Klimaflyktninger

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Tallet for mennesker som er på flukt i verden på grunn av klimaendringer stiger stadig og i 2050 er det spådd at det vil være 140 millioner klimaflyktninger i verden. Med den alt krevende flyktningssituasjonen i verden bør dette være et godt insentiv for å få fart på den grønne omstillingen. Likevel er det viktig at man også er forberedt på disse nye flyktningstrømmene som vi vet det er stor sannsynlighet for at vil komme og sikrer gode ordninger for disse.

I dag er ikke klimaflyktninger en betegnelse som er anerkjent i flyktningkonvensjonen. Noe som byr på flere utfordringer, først og fremst at det er flyktningkonvensjonen som definerer hvem som kan defineres som flyktninger og dermed når klimaflyktninger ikke er nevnt regnes ikke de offisielt i denne gruppen. Dette gjør at de menneskene som er drevet på flukt på grunn av klimaendringer ikke har de samme rettighetene på arbeid, utdanning, til å organisere seg og til tilgang til landets domstoler. De vil heller ikke være beskyttet mot å bli returnert til hjemlandet eller andre utrygge områder.

Det er viktig at også disse menneskene får krav på de samme rettighetene som andre flyktninger har under flyktningkonvensjonen, da de også er mennesker som er drevet på flukt av ytre faktorer som gjør deres hjemsteder ubeboelige. Arbeiderpartiet mener derfor Norge bør arbeide for at klimaflyktninger tas inn i flyktningkonvensjonen.

Vi vet at Norge sammen med andre vestlige land har en større del av ansvaret for klimaendringene som skjer i verden, med mengden utslipp man står for globalt. På klimatoppmøtene de siste årene har det vært større og større enighet rundt hvordan landene som står for mye av utslippene, også bør ha større ansvar for å hjelpe landene som blir sterkest rammet av klimaendringene. Dette er et prinsipp som Norge også har stilt seg bak. Dette er et prinsipp som også bør være aktuelt når det kommer til klimaflyktninger.

#### **Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- At Norge skal arbeide aktivt for at klimaflyktninger skal inkluderes i flyktningkonvensjonen
- Frem til klimaflyktninger blir inkludert i flyktningkonvensjonen skal Norge arbeide aktivt for å hjelpe mennesker som flykter på grunn av klimakrisen

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## Forslag 12: En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Levealderen for personer med rusavhengighet anslås å være 20 år kortere for menn og 15 år kortere for kvinner. For 6 av 10 skyldes dødeligheten somatisk sykdom. Rusavhengighet må anerkjennes som et helseproblem og sees i sammenheng med pasientens fysiske og psykiske helse, og behandles deretter.

Straff og frykt for straff har vist seg å stå i veien for hjelpesøkende atferd, slik at enkeltmennesker ikke får den hjelpen de har behov for før rusavhengigheten har fått vokse/utvikle seg/blitt større/mer alvorlig. Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn andre pasientgrupper.

Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den enkelte best mulig helsehjelp. Avkriminalisering støttes av Helsedirektoratet, Barneombudet, Advokatforeningen, Riksadvokaten, Psykologforeningen, Norges institusjon for menneskerettigheter og anbefales av et samlet FN-apparat, inkludert FNs høykommissær for menneskerettigheter og Verdens Helseorganisasjon.

Som enhver politisk sak er det viktig å evaluere hvorvidt politikken virker etter sin hensikt. Derfor bør det gjennomføres en utredning om hvorvidt politiets avdekkende rolle ved bruk og besittelse av doser til eget bruk har vært rusforebyggende. Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere

Arbeiderpartiet ønsker at kommunene skal settes i stand til å gjennomføre en god oppfølging og rehabilitering av rusavhengige, samt et oppsøkende forebyggende arbeid. Derfor er det ønskelig å støtte opp under de kommunene som har innført brukerrom i kommunen, og videreutvikle det tilbudet i hele landet. Vi ser også et behov for å styrke den kommunale rusforebyggende innsatsen. Særlig er det viktig å løfte frem de sosialfaglige oppfølgende tjenestene, de kommunale enhetene for russaker og gjennomgå arbeidet med de kommunale rådgivningsorganene- med mål om en mer rettferdig fordelingsnøkkel, flere møter og øke finansieringen.

Samtidig bør man øke innsatsen for at folk kan komme seg ut av et rusproblem. Det må sikres mer midler til behandling av rusavhengighet og ettervern. Flere må få tilgang til LAR-behandling, og R-en i LAR må styrkes, slik at vi sikrer at folk er i stand til å skaffe seg bolig og komme seg ut i arbeid. Arbeiderpartiet ønsker også å gjøre Nalokson som en del av rehabiliteringsprogrammet, og gi politiet mulighet til å distribuere dette. Alle alvorlige avhengigheter bør få tilbud om substitusjon, også alkohol. Et godt eksempel på tiltak som gir mange mulighet til å komme seg ut av avhengighet, har vært Heroinassistert behandling. Denne ordningen bør gjøres permanent og tilgjengelig i flere kommuner.

Man bør særlig øke satsingen på behandling av ungdom med rusproblemer, med konstruktive tiltak som tar sikte på å øke inkludering og sosial deltagelse.

#### **Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- a) At personer som blir tatt for ulovlige rusmidler eller med mindre mengder narkotika til eget bruk, ikke skal møtes med straff, men få tilbud om hjelp og behandling
- b) At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning
- c) Gjennomføre en utredning om hvorvidt politiets avdekkende rolle ved bruk og besittelse av eget bruk er rusforebyggende
- d) Øke finansieringen til de kommunale rådgivende enhetene
- e) Se på andre alternative fordelingsnøkkel til finansiering av de kommunale rådgivende enhetene slik at mindre kommuner også får tilstrekkelig med økonomisk støtte
- f) At det tilrettelegges for flere møter mellom hver enkelt bruker og den kommunale rådgivende enheten, som en erstatning for ruskontrakter
- g) At de kommunale enhetene for russaker også kan omfatte tung og gjentatt bruk av alkohol
- h) Tilrettelegge for at flere kommuner tar i bruk brukerrom der det både kan røykes og injiseres ulovlige rusmidler og sikre at denne tjenesten utvides til flere regioner
- i) Lovfeste retten til sosialfaglige oppfølgende tjenester i kommunene og utrede det oppsøkende arbeidet
- j) Tilrettelegge for at flere kommuner får muligheten til å ansette en SLT-koordinator

- k) Utvide distribusjonen av Nalokson for rusavhengige, og gjøre dette permanent gratis
- l) Sikre at LAR blir tilgjengelig for flere, og det legges mer vekt på rehabiliterende tiltak som gjør at flere skaffer seg bolig og kommer seg ut i arbeid, og ha som mål med substitusjon av alle alvorlige avhengigheter
- m) Gjennomføre en mer målrettet innsats for forebygging av rus rettet mot grupper med dårlig sosioøkonomiske kår
- n) Opprette flere krisesentre for kvinner og menn i rus
- o) Gjøre heroinassistert behandling permanent i Norge og utvide ordningen til å omfatte flere byer
- p) Innlemme rusmiddelanalyse sentre som en del av det offentlige helsevesenet
- q) Øke satsingen på tiltak for å øke inkludering og sosial deltagelse for ungdom med rusproblemer

Styrets innstilling: Forslaget vedtas, med unntak av de to første kulepunktene (a og b), som avvises.

## Forslag 13: Sikre alle en god psykisk helse

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Den negative økningen i antallet mennesker som sliter med psykiske utfordringer, møtes ikke med en tilsvarende økning i tilbud om oppfølging og behandling. Alle mennesker har rett til en god psykisk helse, og det er et samfunnsproblem at de som sliter psykisk ikke får den hjelpen de trenger, når de trenger den.

I dag spiller de sosioøkonomiske faktorene inn på hvilke tilbud og behandling man får. For Arbeiderpartiet skal alle, uavhengig av bosted, økonomiske forutsetninger og andre sosiologiske og sosioøkonomiske faktorer, få den samme gode utredningen, bli møtt med like kompetente ansatte, få muligheten til å påvirke sin egen behandling, få like nødvendig behandling og få tilpassa ettervernstiltak.

Skolehelsetjenesten er et av de viktigste lavterskeltilbudene vi har, både for å gi ungdom noen å snakke med hvis de har det vanskelig, men også ved å forebygge psykiske og fysiske vansker. I dag står skolehelsetjenesten ovenfor en del utfordringer. Døren til helsesykepleier er alt for ofte er stengt og tilbudet er veldig varierende fra skole til skole. Derfor ønsker Arbeiderpartiet å innføre en helsesykepleiernorm i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger, samtidig som dette følges opp med statlige øremerkede midler. Vi vil senke terskelen for å besøke skolehelsetjenesten. Derfor ønsker AUF å innføre obligatoriske timer hos helsesykepleier hvert skoleår.

Studenters psykiske helse blir gjennomgående nedprioritert. I følge FHI har mer enn én av fire studenter alvorlige psykiske plager. Samme undersøkelse viser også at én av fem studenter har tenkt på å ta sitt eget liv. Det er vi nødt til å gjøre noe med. Vi må bli bedre på forebyggelse av psykiske plager, og tilby bedre helsehjelp hvis plagene er oppstått.

### Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Fullfinansiere helsesykepleierordningen slik at helsesykepleier er tilgjengelig på skolene hver dag
- Sikre at midler til forebyggende tiltak og til etablering av behandlingstilbud må fordeles over hele landet slik at det psykiske helsetilbudet er likt
- Styrke frivillige organisasjoner som jobber med psykisk helse, som for eksempel Rådgivning om spiseforstyrrelser (ROS)
- At helsesykepleier kan henvise direkte til psykolog
- Bevilge mer penger til de kommunale helsestasjonene og innføre et minimumskrav for åpningstider
- Flytte ansvaret for skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom fra kommunene til fylkeskommunene

- Øke informasjonsflyten om psykologtilbud, innleggelses og rettigheter på grunnskolen og videregående skole
- Innføre flere prøveprosjekt med helsestasjon for gutter
- Forske mer på gutters psykiske helse og forebygging av selvmord
- Medikamentbruken til distriktpsikiatriske sentre (DPS) skal kartlegges fortløpende og registreres regelmessig med mål om å redusere forskrivning av medisiner
- Se på de økonomiske mulighetene studenter med kronisk og langvarige sykdommer har, og hvordan dette påvirker helse, kosthold og studiehverdagen
- Satse ytterligere på forebyggende tiltak for studenters psykiske helse, blant annet arbeid mot ensomhet
- Bevilge mer støtte til Studentskipnadenes helsetilbud
- Styrke kompetansen om psykisk helse på utdanningsinstitusjonene
- At alle studenter får tilbud om en sunn gratis frokost på studiestedet
- Gi alle asylsøkere rett på psykisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten uavhengig av hvilken fase de er i, noe som også må gjelde ureturnerbare asylsøkere som har fått avslag på opphold

Styrets innstilling: Forslaget avvises, mot 1 stemme (AUF).

## Forslag 14: Like muligheter på boligmarkedet

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Retten til et sted å bo er en grunnleggende menneskerettighet. For sosialdemokratiet er tryggheten til bolig en fundamental rettighet. Den kan ikke overlates til markedet å styre alene - det er fellesskapets oppgave å sikre at alle har like muligheter til å komme seg inn på boligmarkedet og rett på et anstendig sted å bo.

Når forskjellene i samfunnet øker, øker de ikke bare mellom fattig og rik. Forskjellene øker også mellom by og land, og innad i byene eller lokalsamfunnene våre. Det er forskjeller som Arbeiderpartiet aldri kan akseptere. Vaktmesterdattera og direktørsønnen kan ikke møtes i den samme fellesskolen, dersom de ikke bor i det samme nabolaget. Boligpolitikken må sikre frihet og like muligheter til alle – uansett hvor mye de tjener, eller hvilken adresse de vokser opp på.

Arbeiderpartiets boligpolitikk må gjøre det mulig å bo og flytte i hele landet, enten man ønsker å flytte hjemmefra for første gang, bosette seg i etableringsfasen, eller bli gammel i en tilpasset bolig. Det er vår oppgave som sosialdemokrater å kjempe for en boligpolitikk som sikrer retten til et anstendig sted å bo gjennom hele livet og for hele landet. Få unge inn på boligmarkedet

Med økende boligpriser og høye krav til egenkapital er det nærmest blitt umulig for unge å komme inn på boligmarkedet. Dem som får kjøpt bolig i ung alder, er dem som har pengesterke foreldre eller som har høy inntekt. Arbeiderpartiet mener det er grunnleggende urettferdig at det kun er de mest velstående av oss som kan klare å komme seg inn på boligmarkedet som ung. Kristiansand Arbeiderparti vil at det skal bli lettere å komme inn på boligmarkedet for alle, uavhengig av inntekten din eller av inntekten til foreldrene dine.

### Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Doble bevilgningene til Husbanken i dagens statsbudsjett og styrke dem som en boligsosial aktør
- Styrke startlånsordningen fra Husbanken slik at flere kan få startlån fra kommune

- Styrke ordningen med kommunale boligtilskudd for privatpersoner

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## Forslag 15: Vri skattesystemet fra skattlegging av inntekt til bolig

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Målet om at flest skal eie egen bolig har gjort at flere har kunnet dra nytte av prisutviklingen i økonomien, og i Norge eier svært mange sin egen bolig. Likevel er utfordringen med et skattesystem som subsidierer boligeiere, at systemet gjør det enda vanskeligere for dem som står utenfor. Arbeiderpartiet ønsker derfor å øke skattleggingen av eiendom.

Økt beskatning av eiendom må sees i sammenheng med andre skattesatser. Arbeiderpartiet mener det er gode argumenter for at eiendom bør utgjøre en mye større andel av de samlede skatte- og avgiftsinntektene i Norge. Det bør være mer lønnsomt å arbeide og investere i økonomien, og mindre lønnsomt å spekulere i bolig og presse boligprisene opp. På den måten kan vi skape et skattesystem som gir like muligheter til alle.

### Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At kommunene skal få handlingsrom til å gjøre lokale tilpasninger av eiendomsskatten som bunnfradrag, promillesats og andre nødvendige, lokale tilpasninger
- At den maksimalt tillatte promillesatsen må tilbakeføres til 9 promille
- Sette et makstak for rentefradrag på primærbolig
- Fjerne rentefradraget for sekundærboliger
- Innføre en boligskatt ved beskatning av leieverdien av egen bolig når eieren benytter eiendommen selv
- Øke ligningsverdien på primærboliger i formueskatten, men samtidig se på om bunnfradraget samtidig bør økes
- Redusere inntektsskatten i takt med økningen av skatt på eiendom og bolig

Styrets innstilling: Forslaget avvises, mot 1 stemme (AUF).

## Forslag 16: Lik rett til høyere utdanning

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Arbeiderpartiet mener det er et grunnleggende prinsipp om at alle skal ha like muligheter til å ta høyere utdanning. Vi mener studenters mulighet til å ta utdanning ikke skal begrenses av dårlig økonomi. Vårt mål er å sikre at alle studenter, uavhengig av livssituasjon og bakgrunn, har rettferdig og lik tilgang til høyere utdanning.

Over tid har studiestøtten og studenters økonomi blitt svekket. Dette blir tydelig når man sammenligner studiestøtten mot utviklingen av grunnbeløpet i folketrygden, også kalt G. For studieåret 2022/2023 fikk studenter 1,16 G, mens man i 2002/2003 fikk utbetalt 1,48 G. Denne utviklingen hvor studiestøtten har svekket seg over tid fører til et samfunn med større forskjeller, og hvor dine foreldres økonomiske situasjon får mer å si. Vi vet at utdanningsnivået til foreldrene har en stor betydning for hvor mye utdanning man får. Dette fører til at økonomi og makt går i arv.

Regjeringen har i sine statsbudsjett sammen SV levert historiske økninger av stipendet til studenter. Dette er bra og gjør at mann for første gang på veldig lenge gjør det mulig å komme nært målet om et stipend på 1,5G. Det er avgjørende for å sikre lik rett til utdanning, og en binding til G hindrer at studentøkonomien faller bak over tid.

**Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- Knytte størrelsen på stipendet til grunnbeløpet i folketrygden
- Gradvis øke stipendet til 1,5 G, med ambisjon om 2 G

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## **Forslag 17: Et samfunn med like muligheter for alle**

**Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

Økende økonomisk ulikhet svekker det norske samfunnet på mange områder. Evig formuesakkumulering svekker befolkningas kjøpekraft, gjør økonomien mer avhengig av enkeltpersoner og svekker fleksibiliteten i den norske økonomien. Større forskjeller bryter ned til samfunnet og gir makt til de få fremfor de mange.

Over de siste 10 årene har forskjellene i Norge økt uavhengig av regjering og politisk flertall. Antallet barn som vokser opp i fattigdom har steget og mann har nå over 115 000 fattige barn i Norge, og tallet har økt hvert år siden 2001. For Arbeiderpartiet vil alltid det viktigste være å sikre et samfunn med like muligheter for alle. Uavhengig av hvem du er og hvilken familie du kommer fra, skal du ha de samme mulighetene til å lykkes.

Arbeiderpartiets mål må være at ingen i Norge skal vokse opp i fattigdom, og vi kan aldri akseptere at fattigdommen stiger på vår vakt. De som har minst skal vite at en Arbeiderparti- ledet regjering alltid vil kjempe deres sak, og være deres stemme.

Det blir derfor en av arbeiderpartiets hovedoppgaver at vi ikke kommer ut av denne dyrtiden med permanent økt fattigdom og økte forskjeller. Vi må drive en aktiv omfordelingspolitikk slik at forskjellene ikke bare stopper og øker, men også går ned.

**Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- Gjennomføre en oppvekst reform som sikrer gratis barnehage for alle
- At barnetrygden skal være universell, ikke skattlegges og indeksreguleres
- Fortsette økningen av formuesskatten
- Innføre generasjonsskatt
- Heve de laveste sosialhjelpssatsene
- Nedsette en lavtlønns-kommisjon som skal se på hvordan mann kan øke de laveste lønningene
- Øke fagforeningsfradraget
- At økningen i trygden skal følge inflasjon og faktiske levekostnader i samfunnet.
- Innføre gratis skolemat

Styrets innstilling: Forslaget avvises (mot 2 stemmer). AUF oppfordres til å komme med et nytt saksframlegg til årsmøtet.

## Forslag 18: Mineraler til det grønne skiftet

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

I den enorme energiomstillingen verden står i nå og som vi har foran oss, vil behovet for mineraler bare øke. Mineraler er avgjørende for det grønne skiftet, enten det er for å produsere batterier eller bygge vindmøller. I dag er Norge og Europa avhengig av å importere det meste av de mineralene vi trenger. I all hovedsak kommer disse mineralene enten fra Kina eller gruver i Afrika hvor produksjonen foregår uten hensyn til hverken arbeidsforhold, menneskerettigheter og miljø. Den utviklingen kan ikke fortsette.

Fremover må Norge og Europa ta større ansvar utvinning og produksjon mineralene vi trenger i det grønne skiftet. Norge har en lang og stolt tradisjon for utvinning av mineraler og Kristiansand Arbeiderparti mener at vi har gode forutsetninger for et nytt mineraleventyr. Ekspertene på området har anslått at vi har verdier til flere hundretalls milliarder i bakken under fastlands-Norge, både i gamle gruvedriftsområder og i nye felt. Kristiansand Arbeiderparti mener derfor at fokuset fremover bør ligge på kjente forekomster på land fremfor å åpne opp for gruvedrift på havbunnen som potensielt kan ha dramatiske konsekvenser for miljø, dyremangfold og klima.

For et nytt mineraleventyr kan ikke og skal ikke gå på bekostning av naturen og miljøet. Derfor er Arbeiderpartiet svært kritisk til å gå videre med planene om gruvedrift på havbunnen før vi har tilstrekkelig kunnskap om konsekvenser om alt fra tekniske løsninger til konsekvenser for miljø og dyreliv på havbunnen.

#### Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Norge skal primært satse på utvinning av mineraler på land
- At Norge skal innføre moratorium på utvinning av havbunnsmineraler til man har mer kunnskap om konsekvensene av gruvedrift på havbunnen
- Mineraler og metaller som trengs i den grønne omstillingen må primært hentes gjennom sirkulære økonomiske løsninger hvor redusert forbruk, nye teknologier og gjenbruk er sentrale elementer

Styrets innstilling: Forslaget avvises, mot 1 stemme (AUF).

## Forslag 19: En mer fornybar fremtid - kampen mot «kjøp og kast»

### Forslagsstiller: Kristiansand AUF

Norge har i dag et enormt forbruk, noe som ikke vil være forenelig i overgangen til et mer fornybart samfunn som vi er på vei inn i. Målet må være å gjenbruke, gjenvinne og ta vare på ressursene i alt som produseres i en sirkulærøkonomi.

Sirkulærøkonomien lar ressursene gå i sirkler, heller enn at de forbrukes. Den innebærer også å kontrollere bruken av ikke-fornybare ressurser som mineraler og metaller, samtidig som vi klarer å balansere bruken av fornybare ressurser.

Den sirkulære økonomien innebærer at det lønner seg å reparere heller enn å kjøpe nytt, at det stilles krav til holdbarhet på det som produseres og at avfallet brukes som nye ressurser heller enn å bli sett på som en byrde. På lang sikt vil en sirkulær økonomi bidra til at det skapes minimalt med avfall, fordi alle ressursene går i sirkler der nye produkter oppstår når gamle blir ødelagt. Derfor er det viktig at det er lønnsomt for bedrifter og aktører å produsere produkter som er laget for å være sirkulære.

### **Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- Gjøre det billigere å reparere enn å kjøpe nytt, samt fjerne moms på reparasjoner og utleie av klær, tur- og sportsutstyr, verktøy og elektronikk
- Gi incentiver til oppstart av reparasjonsverksteder for forbruksvarer og bygge opp en hel næring rundt reparasjon av varer
- Gjøre det billigere å kjøpe brukte varer enn nye ved å fjerne momsen på salg av brukte varer
- Endre norsk lovverk slik at staten selv setter strenge minimumsgrenser for holdbarhet på ulike produktgrupper
- Forby bruk av ikke-fornybare materialer i produkter der det ikke finnes en plan for gjenbruk, materialgjenvinning eller forsvarlig lagring der ressursene ikke kan gjenbrukes
- Ha panteordninger på glass, metall, elektronikk og andre forbruksvarer med stort miljømessig fotavtrykk
- At det skal lages nasjonale regler og krav til klesmarkedet i Norge. Alle internasjonale kleskjeder som ønsker å etablere seg i Norge må fylle disse kravene

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

### **Forslag 20: Politisk og idrettsrelatert fravær må være gyldig**

#### **Forslagsstiller: Kristiansand AUF**

Regjeringa skal fjerne Høyres urettferdige fraværsgrense, og det er bra! Men i prosessen så foreslår Udir å samle alt fravær, ugyldig og gyldig under en felles post. Det vil si at fravær som skulle sidestilles med politisk engasjement og treningsleirer. Dette er urettferdig fordi det straffer elever som vil delta i demokratiet og er engasjerte, og vil og gjøre det tilnærmet umulig å drive skolevalgkamp slik som vi kjenner det. Samtidig vil helge skoleringer for de med reisevei totalt utgå, så vi vil få et distrikt skille, men også et sentralt østlandsskille.

Alle er enige om at skulk er skulk, men politisk fravær eller idrettsrelatert fravær er ikke det samme som skulk. Å generalisere dette blir derfor feil. Det gjør det vanskelig for elever som er engasjerte i idrettslag og politiske lag og yte i det de er engasjert i. I mange tilfeller så skjer mye av den beste læringen utenfor skolen, og ved å fjerne politisk og idrettsfravær så ødelegger man for masse nyttig læring til framtidige idrettsstjerner og politikere.

Kristiansand Arbeiderparti mener at politisk- og idrettsfravær må regnes som gyldig fravær.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

### **Forslag 21: Det skal etableres og tilrettelegges for faggrupper/workshops for diskusjon og politikktutforming innenfor prioriterte politikkområder**

#### **Forslagsstiller: Erik Freuchen**

Noe av det viktigste vi som parti kan gjøre er å inkludere og dra nytte av medlemmene som har mulighet til og ønsker å bidra – og bruke den kompetansen og innsikten de har.

Gruppemøter og medlemsmøter er gode arenaer for inkludering av medlemmer og for diskusjon, men gjelder med visse unntak konkrete og løpende saker. Jeg vil oppfordre til at man vurderer å etablere

faggrupper/workshops innenfor prioriterte saksområder, for diskusjon og politikkutforming - og som kan gi innspill til partigruppen/ledelsen. På denne måten kan lokallaget løsrive seg fra de dagsaktuelle sakene, og gi rom for å skape saker og ny politikk. Dette vil også gi mulighet for å trekke på kompetanse og skape engasjement hos medlemmene.

Styrets innstilling: Intensjonen i forslaget støttes, men foreslås avvist, da vi mener at dette blir ivaretatt gjennom handlingsplanene.

## **Forslag 22: Opprettelse av nasjonalt kompetansesenter**

### **Forslagsstiller: Tor Ståle Stålesen**

Kristiansand Arbeiderparti ber Agder Arbeiderparti om å intensivere arbeidet med nasjonalt kompetansesenter med ansvar for veiledning og likebehandling i forhold til mobbeproblematikken i skolene mv.

De siste statistikker og oversikter viser at mobbing blant elever er økende. Mobbing er en av årsakene til bl.a voldsutøvelse og radikalisering av unge mennesker og det haster med å iverksette tiltak som kan stoppe denne negative utviklingen.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas, men med ny tittel: «Opprettelse av nasjonalt kompetansesenter mot mobbing».

## **Forslag 23: Politikktutvikling for en ny tid - utenforskap**

### **Forslagsstiller: Kenneth Mørk**

Arbeiderpartiet har vært- og er fremdeles motoren for næringsutvikling og det velferdssamfunnet som vi kjenner til i dag. Gjennom tidene er det vår bevegelse som har sørget for at viktige rettigheter kommer på plass, og at utviklingen av samfunnet har vært preget av våre sosialdemokratiske verdier. Dette gjør Norge til annerledeslandet, hvor vi i større grad enn mange andre land bruker verdiskapningen til å trygge og videreutvikle velferden til å ta vare på den enkelte fra vugge til grav.

Frihet, likhet og solidaritet, fundamentale verdier som er viktig for utvikling av vår politikk. Frihet til å være frie og trygt ta egne valg som selvstendige, ulike og unike mennesker. Likhet i rettferdig omfordeling av ressurser og mulighet og likere sjanser til å lykkes uavhengig av bakgrunn eller tilhørighet. Solidaritet med de blant oss som trenger en utstrakt hånd, både internasjonalt, men også de i vår egen umiddelbare nærhet. Ingen skal overlates til seg selv. Det er derfor vi har sikkerhetsnettet i velferden vår, fagforeninger, universelle goder som favner alle og ikke minst derfor så mange tillitsvalgte i vårt parti hver dag står opp og velger å gjøre en innsats for samfunnet vårt.

Vårt fokus og vår politikk til tross, 561 000 mennesker levde i 2022 i lavinntekt. 11,3 prosent av alle barn i Norge vokste opp i en familie med vedvarende lavinntekt, og dette utgjorde 111 700 barn. Disse tallene er altfor høye, men årsakene er komplekse og de helhetlige tiltakene er mangelfulle. Vår landsdel har langt flere unge uføre, og mer utenforskap enn andre deler av landet. Her må vi forsterke innsatsen, og vi må utvikle politikk i eget parti som er i tråd med utviklingen og utfordringsbildet. For vi vet at utenforskap går i arv, vi vet at fattigdom er altoppslukende og nedverdiggende. Vi vet at vårt parti står for noe annet. Vi har allerede tiltak som Nye Mønstre Trygg Oppvekst som utfordrer systemene og følger opp familiene i alle de ulike situasjonene som bidrar til- og forsterker utenforskap, og vi har satsingen Flere i arbeid som skal

hjelpe særlig unge som har falt utenfor- inn i arbeid, men vi har hull i egen politikk som ikke favner utviklingen hvor stadig flere faller utenfor. Vi opplever at for mange ikke får endene til å møtes og at det å ramle utenfor studier eller arbeidsliv altfor ofte er synonymt med et møte med et system som ikke bidrar i god nok grad til å kunne leve gode liv. Bærebjelken er arbeid og utdanning, men mange mennesker kan ikke jobbe, og for mange er veien svært lang. Da må vi sørge for dem, og ha en politikk som virker både på kort- og lang sikt, slik at vi ikke sender mennesker som trenger hjelp, ut i fattigdom.

Arbeiderpartiet er en lærende organisasjon. Vi er en bevegelse som ser fremover, og vi skal være de som tør å se innover, utfordre oss selv og vår til enhver tid gjeldende politikk og spørre oss om vi gjør nok. Vi må våge å tenke nytt, utfordre oss selv, fordi det må være mangler ved også vår politikk som gjør at vi ikke klarer å snu utviklingen, og fordi vi må være i bevegelse og hele tiden strekke oss for å nå våre egne verdier, visjoner og tanker om samfunnet rundt oss. Tanken og hensikten skal ikke være å gjenbruke det som allerede er, men se på hvilke virkemidler vi trenger i møte med utenforskap og fattigdom og så gjøre det til gjeldende politikk for Kristiansand Arbeiderparti, og deretter benytte oss av resultatene til å omdanne dette til nasjonal politikk.

1. Styret nedsetter, i samarbeid med bystyregruppa, en arbeidsgruppe i Kristiansand Arbeiderparti som i programperioden 2023-2024 skal jobbe med politikktutforming for utenforskap, levekår og fattigdom. Formålet er å lage et godt gjennomarbeidet program i god tid i forkant av neste periode, å utvikle politikk som kan bli gjeldende nasjonal, og å ta en posisjon i politikktutforming i vår bevegelse.
2. I arbeidsgruppen skal det være lokal forankring med deltagelse fra partistyret og bystyregruppa, men også frivilligheten, fagbevegelsen og forskningsmiljøene bør utfordres til å delta og bidra i arbeidet. Gruppen velger selv arbeidsform, men i tråd med strategi for medlemspleie oppfordres det til temamøter, innspillmøter og verksteder som er åpne for medlemmer.
3. Det leveres en innstilling til Kristiansand Arbeiderparti som legges frem på medlemsmøte i forkant av programprosessen

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes til styret.

## **Forslag 24: Politikktutvikling for en ny tid - næringspolitikk**

### **Forslagsstiller: Kenneth Mørk**

Arbeiderpartiet er et næringsparti. Vi skal kjennetegnes på viljen og evnen til å skape jobber, være fremoverlente i møte med fremtiden og det grønne skiftet, og gjøre det på en måte som er rettferdig og bærekraftig. Derfor sier vi at vi skal skape for å dele, for sysselsetting og verdiskaping er det som finansierer verdens beste velferdsstat. Som parti er vi opptatt av at vi må bruke både hode, hender og hjerte i arbeidslivet, og våre løsninger skal være kjennetegnet av sterkt partssamarbeid, kollektive rettigheter og plikter, men også muligheten til å lykkes i næringslivet. Det er i privat næringsliv mange av oss har vårt daglige virke, det er viktig at vi både forstår og legger til rette for at flere lykkes innenfor rammene av et seriøst og trygt arbeidsliv. Ikke minst er det avgjørende for å skape jobber, at rammebetingelsene er til stede, og at vi forstår mekanismene i et marked og hvordan jobbene faktisk skapes, hvordan verdier skapes og omfordeles og at vi har en politikk som sørger for at vi kan skape og dele, at vi kan få til rettferdig vekst og omstilling.

Til tross for en politikk vi mener treffer tiden vi lever i på mange plan, er det en stadig tilbakevendende holdning fra næringslivet om at vårt parti ikke forstår eller har politikk som tar innover seg at tidene endres, og at politikken må holde følge. I undersøkelser om hvilket parti som har best næringspolitikk, har

det vært eksempler på at 3% av bedriftseierne peker på vårt parti. Årsaken til dette kan være flere, men vi skal heller ikke underslå at bedriftseiere har ansatte og tillitsvalgte som også kan ha et tilsvarende syn, eller bli farget av bedriften sin. Derfor må vi ta signalene på alvor, og sette dem i sammenheng med at færre medlemmer blant LOs medlemsmasse stemmer AP nå enn før, at vi har færre tillitsvalgte i fagforeningene i våre rekker og at vi har en jobb å gjøre også lokalt, for å være et parti som oppleves å stå i front for verdiskapning i næringslivet og samfunnet for øvrig.

Lokalt næringsliv er motoren i lokalsamfunnene våre, det er der arbeidsplassene ligger og mulighetene for økonomisk vekst og en velferdsstat som kan ivareta alle når vi trenger det. Derfor må vi vise at vi tar oppdraget på alvor, og at vi ønsker dette fokuset for våre små og mellomstore bedrifter, for de lokale grunderne og entreprenørene og den lokale/regionale bærekraftige utviklingen. Vår evne og fokus til å utvikle lokal næringspolitikk viser at vi er engasjert i å forstå og møte behovene i samfunnet, noe som styrker vår troverdighet som parti som skal være et parti for vanlige folk.

Kristiansand Arbeiderparti kan og bør utvikle en strategisk tilnærming til lokal næringspolitikk. Dette kan omfatte arbeidsgrupper, samråd med lokale ledere og eksperter, samt forskning for å formulere konkrete politiske forslag. Lokal næringspolitikk bør være en velfundert og viktig del av vårt lokale program, og vi bør derfor sette i gang et arbeid for å forme vår fremtidige næringspolitikk og styrke vår innvirkning på nasjonalt nivå.

Som et ledd i forarbeid til fremtidig partiprogram vedtar derfor årsmøtet i Kristiansand Arbeiderparti at:

- Styret nedsetter, i samarbeid med bystyregruppa, en arbeidsgruppe som skal jobbe med politikkutforming på næringsområdet for Kristiansand Arbeiderparti i programperioden 2023-2024. Formålet er å lage et godt gjennomarbeidet program i god tid i forkant av neste periode, å utvikle politikk som kan bli gjeldende nasjonal, og å ta en posisjon i politikkutforming i Arbeiderpartiet.
- I arbeidsgruppen skal det være lokal forankring med deltagelse fra partistyret og bystyregruppa, men også næringslivet, fagbevegelsen og forskningsmiljøene bør utfordres til å delta og bidra i arbeidet. Gruppen velger selv arbeidsform, men i tråd med strategi for medlemspleie oppfordres det til temamøter, innspillmøter og verksteder som er åpne for medlemmer.
- Det leveres en innstilling til Kristiansand Arbeiderparti som legges frem på medlemsmøte i forkant av programprosessen

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes til styret.

## **Forslag 25: Uttalelse fra årsmøtet i Kristiansand Arbeiderparti 10.02.2024**

**Forslagsstiller: Karl W. Strandvik**

Årsmøtet ser med stor bekymring på den stadig økende politiske avstanden mellom Senterpartiet og Arbeiderpartiet på nasjonalt og lokalt nivå. Dette kommer, som konkrete eksempler, til uttrykk i spørsmålet om EØS-avtalen, der Senterpartiet ønsker at Norge skal si opp avtalen, og i de mange kommunene der Senterpartiet, etter lokalvalgene, har valgt å inngå samarbeid med de borgerlige partiene. Vi har også sett den politiske avstanden komme til uttrykk i vår egen kommune, gjennom en prosess som kan ende opp i en fullstendig uakseptabel oppsplitting av en meget velfungerende Kristiansand kommune. Den eneste politiske og organisatoriske løsningen for Arbeiderpartiet og arbeiderbevegelsen er å avslutte regjeringssamarbeidet med Senterpartiet, slik at Arbeiderpartiet kan danne en mindretallsregjering på eget politisk grunnlag.

Styrets innstilling: Forslaget vedtas.

## Forslag 26: Ja til kjernekraft i Norge

**Forslagsstiller: Jesper Thoresen**

Kjernekraft gir trygg, pålitelig, væruavhengig og regulerbar kraft i et hundreårsperspektiv. Rapporter fra FN og EUs vitenskapspanel har vist at moderne kjernekraft er det tryggeste, mest klima- og naturvennlige energikilden, er minst like bærekraftig som fornybart, og at avfallet kan håndteres trygt. Ved å åpne for kjernekraft i Norge kan vi ivareta forsyningssikkerheten og sikre stabil tilgang til utslippsfri energi, med lavere total kostnader og mer forutsigbare energipriser for forbrukere og bedrifter.

Kjernekraft gir stabil tilgang på elektrisitet som vil gjøre det norske kraftnettet mer robust, redusere behovet for batterier og kostbare nettutbygginger, og øke samfunnsverdien av de fornybare energikildene våre. I tillegg til strøm produserer kjernekraftverk varme som kan benyttes til prosessindustri og mange andre formål, inklusive mer kostnadseffektiv produksjon av hydrogen og miljøvennlig drivstoff til transportnæringene. Kjernekraft er arealeffektiv, og kan plasseres i nærheten av der energien trengs. I den langsiktige omstillingen bort fra fossilt vil kjernekraft gi kontinuerlig tilgang til utslippsfri energi, og bidra til å bevare og skape nye og godt betalte arbeidsplasser, industri og næringsliv.

I Norge har vi lang erfaring, kompetansemiljøer, lovverk og utdanningsløp innen nukleære fag. Norge må som følge av reaktorene i Halden og på Kjeller uansett bygge et deponi for radioaktivt avfall, og fordi volumet på avfall som lages fra kjernekraftverk er svært lite holder det å bygge ett deponi selv om vi også får en kjernekraftindustri. På klimatoppmøtet i Dubai i desember 2023 signerte alle landene på sluttavtalen der kjernekraft er en del av den internasjonale klimaløsningen. Mye taler for at kjernekraft også vil være en viktig del av løsningen for at vi i Norge skal klare omstillingen av vår olje- og gassavhengige økonomi, ved å bevare og skape nye og konkurransedyktige bærekraftige arbeidsplasser innen 2050.

**Kristiansand Arbeiderparti vil:**

- Si ja til kjernekraft som del av den norske energimiksen.
- Utrede hvordan kjernekraft og de fornybare energikildene best kan samvirke for å bevare og skape nye norske arbeidsplasser og konkurransedyktig norsk industri og næringsliv gjennom den grønne omstillingen og inn i nullutslippssamfunnet.

Styrets innstilling: Forslaget punkt 2 vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

## Forslag 27: Forutsetninger for å lykkes med grønn omstilling og industrivekst

**Forslagsstiller: Kenneth Mørk**

De siste årene har strøm vært den store diskusjonen. Strømprisen, utbygging av fornybar kraft, elektrifisering og energieffektivisering har vært hyppig på dagsorden. Den største diskusjonen har vært innenfor pris – der de store prisforskjellene mellom områdene har medført konkurranseforskjeller for de bedriftene som konkurrerer innenlands. Agder er 3. største eksportfylke, vi er spesielt store innen industrielle varer.

Regjeringen har fått på plass flere ordninger som avhjelper. Vi som innbyggere har Europas beste strømstøtteordning, og nå i 2024 dekkes 90 % av strømprisen over 73 øre pr kWt – for hver enkelt time, gjennom hele året.

Regjeringen har tatt strukturelt grep og fått på plass et nytt og varig marked for fastprisavtaler, spesielt rettet mot næringslivet. Likevel, dette er ikke nok. Agder er et industrifylke, en region for kraftforedlende industri. Med god tilgang til fornybar kraft har vi forutsetninger for ytterligere industriell vekst.

Regjeringens veikart for utvikling av grønn industri definerer 9 områder, og Agder har muligheter innenfor alle områdene. For å sikre dette trenger vi mer kraft, mer nett og så gode rammebetingelser som mulig for industrien.

Kristiansand Arbeiderparti er bekymret for Agder sin mulighet for å beholde og tiltrekke grønn industri og foreslår følgende:

- Vi må se hele energibruken i sammenheng bak et felles tilknytningspunkt for et industriområde som helhet. Enova bør gi støtte til el-kjeler og mindre lokale fjernenergisystemer – energibrønner, lokalvind og sol med batterikapasitet. Nettselskapet bør eie kraftnettet i industriområde. Kommunene bør få krav om å regulere til energisirkularitet innenfor et område.
- Det må gis ekstraordinært regelverk for forenklet konsekvensutredninger av regionale kraftledninger
- Det bør innføres en prøveordning med forenklet digitale kartløsninger i samarbeid med tradisjonelle feltundersøkelser slik at den samlede byrden av konsekvensdokumenter reduseres for lange linjer.
- Det bør innføres standardtilknytningsgebyrer for tilknytninger i regionalt nett
- Ekstralange regionale kraft-linjer som støtter utviklingen av tilrettelegging for elektrifisering av transporten må gis ekstraordinær støtte fra Enova
- Staten må gjennom SIVA- ordningen dekke utvikling av industritomter og få fortrinn til kapasitet (ved at de regnes som modne kunder selv om de ikke har en sluttkunde)
- Det bør bli fritak for konsesjon for utvidelse av eksisterende el-anlegg eid av regionale nettselskap med inntil 100 m<sup>2</sup>
- Det bør betales for reservert kapasitet i strømmettet (på ett eller annet tidspunkt i dag er kapasiteten gratis og du betaler ikke for mer enn du bruker selv om du reserverer mer)
- Nettselskap som tar mer risiko bør ikke straffes for dette gjennom trekk i inntekter i form av KILE – Det bør endres til 15 min før man regner straff for ikke levert energi. Dette for at nettselskap kan ha tid til å koble om – Hvis man fortsatt skal straffe som i dag vil nettselskap stimuleres til å bygge flere ringforbindelser for å sikre seg mot straff – i stedet for å tilknytte flere kunder vil man derfor med dagens system få færre nye kunder på nett.
- Nettselskapenes leveringsplikt i områdekonsesjonen til alle større anlegg kan styrkes og økes

Styrets innstilling: Forslaget vedtas. Oversendes årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

# 5a: Handlingsplan for Kristiansand Arbeiderparti for 2024

## Oppsummering Handlingsplan for 2023

I 2023 har et stort fokus i handlingsplanen naturligvis vært valgkamparbeid. Styret har hatt mye fokus på valgkamparbeid, og gjennom valgkamputvalget har det vært stor aktivitet på sosiale medier og vært gjennomført en valgkamp med aktivitet fra våre medlemmer.

Styret har samarbeidet med bystyregruppa hvor gruppeleder har deltatt i styremøtene, og leder for partiet har deltatt på gruppemøtene. Det er skapt rom for diskusjon blant våre medlemmer både på gruppemøtene, medlemsmøter og sosiale medier.

Styret har hatt fokus på å ta vare på både gamle og nye medlemmer. Medlemsansvarlig har gjennomført samlinger for nye medlemmer, valgkamputvalget har gjennomført kick off for valgkamp og leder for kvinnenettverket har skapt arena for arrangement og møteplasser for kvinner i partiet. Dette er punkter som har vært fokus på i handlingsplanen for 2023. Øvrig aktivitet for styret i 2023 kan leses i årsberetningen.

For 2024 følger styret den røde tråden fra handlingsplanen fra 2023. Selv om valgkampen er over er det ikke lenge til neste. Styret vil derfor fortsatt ha fokus på å skape arena for å diskutere vår politikk og organisasjon, medlemspleie og tiltak for å verve nye medlemmer.

## Handlingsplan for 2024

Handlingsplan og årshjul er årsmøtets arbeidsordre til styret, og peker på de viktigste oppgavene for Kristiansand Arbeiderparti i 2024. Styret har ansvar for å konkretisere og gjennomføre handlingsplanen.

Som politisk parti er vårt hovedmål at samfunnet skal styres etter sosialdemokratiske verdier. For å få gjennomslag for dette må vi vinne valg og komme i posisjon. Her spiller partiorganisasjonen en viktig rolle.

### 1. Politisk arbeid

Det politiske arbeidet foregår både i bystyregruppa, i styret og blant medlemmene. Styret skal i samarbeid med bystyregruppa arbeide for størst mulig gjennomslag for vårt gjeldende program.

- Invitere medlemmene til politiske diskusjoner både i gruppe- og medlemsmøter
- I større grad legge til rette for strukturert politisk diskusjon i våre digitale medier

### 2. Organisasjonsarbeid

#### 2.1 Ta vare på medlemmene

Medlemmene danner grunnmuren i organisasjonen. I hvor stor grad de ønsker å engasjere seg varierer. Noen vil være ordinært medlem, mens andre går for verv og posisjoner. Styret skal sammen med medlemsansvarlig:

- Sørge for at både nye og gamle medlemmer får gode og interessante tilbud.
- Følge opp handlingsplan om medlemspleie og verving i Kristiansand Arbeiderparti

#### 2.2 Arbeidet i styret

AU forbereder sakslister til styremøter og sørger ellers for nødvendige gjøremål mellom styremøtene. Oppgavene i styret fordeles slik at alle styremedlemmer har sine ansvarsområder.

- Sørge for god økonomiforvaltning i henhold til vedtatt budsjett
- Gjennomføre årlige oppgaver for Stiftelsen Ludvig Lømsland
- Sørge for godt samarbeid med fylkespartiet gjennom verv og planlagte møteaktiviteter
- Følge opp ansvaret som arbeidsgiver
- Legge til rette for fortsatt høyt aktivitetsnivå i seniorgruppa
- Sørge for fortsatt god dialog og samarbeid med Kristiansand AUF
- Følge opp årsmøtets vedtak om «Øystein Lønns stipend fra Kristiansand Arbeiderparti»

### **2.3 Skolering**

Skolering av organisasjonen vil alltid være en viktig oppgave. Det er viktig at de som er nye og som ønsker mer enn å kun vise sin støtte til Arbeiderpartiet, også får tilbud om å skolere seg både politisk og organisatorisk.

Følge opp skolering i handlingsplan om medlemspleie og verving i Kristiansand Arbeiderparti

### **2.4 Kvinnenettverket**

Arbeiderpartiet ønsker fortsatt stort fokus på likestilling i organisasjonen. Det har vært og er fortsatt er en stor utfordring å holde på kvinnelige folkevalgte da mange velger ikke å ta gjenvalg. Kvinnekontakt og styret skal aktivt arbeide for at flere kvinner engasjerer seg i politikken.

### **2.5 Faglig politisk samarbeid**

Et godt samarbeid med fagbevegelsen er viktig av flere grunner. Det bidrar til å utvikle politikken, rekruttere tillitsvalgte og gi gode valgresultater. Styret skal følge opp og utvikle samarbeidet på kommunenivå.

Samarbeidsavtaler mellom fagbevegelsen og Kristiansand Arbeiderparti skal følges opp

### **2.6 Kommunikasjon og bruk av digitale medier**

Bruk av digitale medier er en viktig arena for å vise vår politikk, aktivitet og resultater. Dette så styret under valgkampen 2023. Vi må derfor bruke tiden frem mot neste valg på å holde aktiviteten oppe slik at engasjementet på våre digitale sider vokser.

- Styret skal, i samarbeid med bystyregruppa, arbeide for å øke synligheten av partiets aktivitet, resultater og politikk på sosiale medier
- Det skal opprettes et utvalg som skal skape regelmessig aktivitet på våre sosiale medier, for å vise aktivitet, politikk og resultater i partiet

## 5b: Forslag til handlingsplan for medlemspleie og verving i Kristiansand Ap for 2024 og 2025

### Saken:

Styret i Kristiansand Arbeiderparti har gjennom perioden vært opptatt av hvordan vi kan styrke og systematisere arbeidet med medlemspleie og verving av nye medlemmer til partiet, i tråd med føringene gitt av forrige årsmøte. Evalueringen av kommunevalgkampen viser at det er viktig å ha effektive, lokale tiltak for å verve flere medlemmer, samt sikre gode møteplasser til de som er medlemmer for å bygge fellesskap og skape engasjement.

Med det som utgangspunkt har styret utarbeidet forslag til en egen handlingsplan for medlemspleie og verving som nå legges frem for årsmøte for endelig vedtak.

Planen er foreslått med fire hovedområder; *synlighet, verving, ferske medlemmer og medlemspleie*. Målsettingen med planen er å sikre synlighet og god informasjon slik at potensielle medlemmer enkelt forstår hvorfor de bør bli med på laget, hvordan de kan melde seg inn og hvordan de kan engasjere seg. Handlingsplanen har også som mål å legge til rette for mer politisk diskusjon og flere sosiale møteplasser for å ivareta alle medlemmer.

Tiltakene for å ivareta og beholde medlemmer er særlig viktige i mellomvalgår, hvor vi forbereder den lange valgkampen frem mot 2027. Det er avgjørende for mange medlemmers engasjement at de får ta aktivt del i politikikutvikling og mulighet til å diskutere politiske løsninger. Den foreslåtte planen legger opp til tiltak som skal treffe ulike typer medlemmer; de som ønsker å lære mer, de som ønsker å politisk engasjere seg, de som ønsker å bidra i det sosiale fellesskapet.

Planen skal være et arbeidsverktøy for styret, og foreslås å gjelde for 2024 og 2025. Den bør oppdateres og justeres ved neste årsmøte dersom behovene endrer seg. Styret har ansvar for å følge opp planen, i samarbeid med bystyregruppen, fagbevegelsen og AUF. Det er også viktig at aktiviteter koordineres med Agder Ap.

Det legges opp til at nytt styre i sitt konstituerende møte etter årsmøtet fordeler oppfølgingsansvaret for planen. Medlemsansvarlig og kasserer vil ha et særlig ansvar i tråd med gjeldende rollebeskrivelser. Styret anbefaler at eventuelle nye tiltak til planen som foreslås under årsmøtet erstatter noen av dem som nå er foreslått, slik at planen ikke blir for omfattende. Målet er at handlingsplanen skal være gjennomførbart i perioden den er foreslått for.

**Forslag til vedtak:** Handlingsplan for medlemspleie og verving i Kristiansand Arbeiderparti for 2024 og 2025 vedtas.

# Handlingsplan for medlemspleie og verving i Kristiansand Arbeiderparti 2024 - 2025

Denne handlingsplanen rammer inn aktivitetene for medlemspleie og verving i Kristiansand Arbeiderparti. Planen er delt inn i fire strategiske områder; synlighet, verving, ferske medlemmer og medlemspleie. For hvert område er det satt et mål for hva styret skal arbeide mot, samt målrettede tiltak som skal bidra til økt medlemspleie og flere medlemmer. Planen skal følges opp av styret i samarbeid med bystyregruppen, fagbevegelsen og partiets egne undergrupper.

## Synlighet

**Mål:** Vi skal være synlige i hele kommunen og på sosiale medier gjennom hele året.

### Tiltak:

- Synliggjøre politiske gjennomslag, politikk og aktiviteter i SoMe.
- Relansere Kristiansand Arbeiderparti sin podkast.
- Gjennomføre morgenaksjoner gjennom året for å nå ut til flere.
- Gjennomføre lørdagsstands gjennom året for å være synlige.
- Gjennomføre bedriftsbesøk i hele kommunen gjennom hele perioden.

## Verving

**Mål:** Vi skal verve 80 nye medlemmer per år, og samtidig sørge for at flest mulig betaler kontingenten på nytt.

### Tiltak:

- Gjennomføre lokal vervekampanje i SoMe med konkret publiseringsplan. Innholdet i kampanjen skal vise det politiske arbeidet i bystyret og i Kristiansand Ap.
- Utarbeide lokalt vervemateriell som både deles ut på sentrale møtestedet i kommunen og til medlemmer som vil bidra til verving.
- Gjennomføre faste ringerunder før sommerferien og før juleferien for å beholde ikke-betalende medlemmer.

## Ferske medlemmer

**Mål:** Ferske medlemmer får kjennskap til Kristiansand Arbeiderparti og deltar på sitt første møte i løpet av det første halvåret.

### Tiltak:

- Gjennomføre velkomstkvelder for ferske medlemmer tre ganger i året.
- Send ut fast velkomst-e-post til nye medlemmer. E-posten skal inneholde blant annet;
  - a) hilsen fra styreleder og gruppeleder (med bilde).
  - b) informasjon om medlemsansvarlig.
  - c) god og oversiktlig informasjon til ferske medlemmer om faste møteplasser som medlemsmøter, uformelle møtearenaer.
  - d) SoMe-kanaler man kan følge og grupper man kan være med i.
  - e) informasjon om bystyregruppas arbeid og gruppemøter.
  - f) informasjon om nyhetsbrevne som sendes ut i regi av kommunepartiet, fylkespartiet og partiet sentralt.
- Prøve ut en egen fadderordning for ferske medlemmer hvor de som ønsker det blir kontaktet av frivillige erfarne medlemmer som ønsker å inkludere flere i partiets aktiviteter og arbeid.

## Medlemspleie

**Mål:** Det er gode møtearenaer i Kristiansand Arbeiderparti som gir fellesskap til medlemmer, og hvor medlemmer får mulighet til å diskutere politikk og organisasjon.

### Tiltak:

- Starte opp igjen arrangementsrekken *Politisk tirsdagsprat* for å legge til rette for en sosial, uformell møteplass som er åpen for alle og hvor politikk diskuteres. Det settes ned en egen arbeidsgruppe for gjennomføringen sammen med fagbevegelsen.
- Prøve ut konseptet *Lørdagskaffe* fra Arendal Ap for å etablere en lavterskel møteplass på en kafé i kommunen, hvor medlemmer kan bli kjent med hverandre og diskutere politikk og aktuelle saker. Dette tiltaket kan gjennomføres enten på et fast sted eller flyttes rundt i kommunen.
- Gjennomføre lavterskel medlemskvelder med skolering om Arbeiderpartiets politikk, verdier, mediearbeid og organisasjon.
- Bidra til å videreutvikle aktivitetene til Kristiansand AUF, Kvinnenettverket og seniorgruppa, og utnytte det gode arbeidet som gjøres.
- Undersøke muligheten for å etablere en samarbeidskomité mellom LO Kristiansand og omegn og de kommunepartiene som LO dekker.
- Etablere en oversikt over frivillige medlemmer som ønsker å bidra til å gjennomføre aktiviteter i regi av partiet.
- Styret sammen med bystyregruppa sender ut månedlig nyhetsbrev som synliggjør aktivitet og politiske saker.

## Sak 6: Evaluering av valgkampen

Se eget vedlegg.

## Sak 7: Årshjul 2024

|           |                                                                                                                                            |
|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Januar    | 9. januar: Styremøte<br>12. januar: Kunngjøring av årsmøtet til KAP<br>26. januar: Frist for forslag til årsmøtet<br>30. januar: Styremøte |
| Februar   | 7. februar: Medlemsmøte<br>10. februar: Årsmøte KAP<br>13. februar: Konstituerende styremøte                                               |
| Mars      | 4. mars: Medlemsmøte<br>5. mars: AU- møte<br>8. mars: Kvinnedagen<br>12. mars: Styremøte<br>16. – 17. mars: Årsmøte Agder AP               |
| April     | 9. april: Medlemsmøte<br>16. april: AU-møte<br>22. april: Styremøte                                                                        |
| Mai       | 1.mai: Arbeidernes dag<br>6. mai: Medlemsmøte<br>14. mai: AU-møte<br>21. mai: Styremøte                                                    |
| Juni      | 11.juni: Styremøte                                                                                                                         |
| Juli      |                                                                                                                                            |
| August    | 20. august: AU-møte<br>27. august: Styremøte. Godkjenne årsrapport og årsregnskap til Stiftelsen Ludvig Lømsland.                          |
| September | 2. september: Medlemsmøte<br>10. september: AU- møte<br>17. september: Styremøte                                                           |
| Oktober   | 7. oktober: Medlemsmøte<br>22. oktober: AU- møte<br>29. oktober: Styremøte                                                                 |
| November  | 4. november: Medlemsmøte<br>12. november: AU-møte<br>19. november: Styremøte                                                               |
| Desember  | 4. desember: Medlemsmøte<br>11. desember: AU- møte<br>18. desember: Styremøte                                                              |

## Sak 8: Budsjett for 2024

Budsjettet ettersendes.

## Sak 9: Valg

### A: Styret

Valgkomiteens innstilling legges frem på årsmøtet.

### B: Representanter til årsmøter Agder Arbeiderparti

Valgkomiteens innstilling legges frem på årsmøtet.

### C: Representantskap Agder Arbeiderparti (alle velges for ett år)

Valgkomiteens innstilling legges frem på årsmøtet.

### D: Kontrollkomite

Valgkomiteens innstilling legges frem på årsmøtet.

### E: Valgkomite (velges for ett år)

Forslag til ny valgkomite legges frem på årsmøtet.